

Pfv.II.20.834/2012/5.

A Kúria a dr. Czakó Károly ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Czikray Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megszüntetése iránt a **M.** Városi Bíróságon 31.P.22.153/2011. számon megindított és **M.** Törvényszék 1.Pf.22.266/2011/3. számú ítéletével elbírált perében az említett számú jogerős határozat ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra 50.000 (ötvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek házasságát a **M.** Városi Bíróság jogerős ítéletével felbontotta, a peres felek egyezsége szerint az 1986. november 12-én született, akkor még kiskorú E. a felperes tartásába és gondozásába került, az egyetemi tanulmányokat folytató és eltartásra szoruló, 1985. április 23.-án született nagykorú É. az alperes háztartásában maradt. A felek egymással szemben gyermektartásdíj iránti igényt nem támasztottak.

2006. augusztusától mindkét gyermek az alperes háztartásában él. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság ítéletével a felperest 2005. október 1. napjától kezdődően gyermekenként havi 30.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte. A per ideje alatt É. a **M.** Egyetem Műszaki Földtudományi Kar környezetmérnöki szakának, E. ugyanezen egyetem Bölcsészettudományi Kar anglisztika szakának az

államilag finanszírozott helyű első alapképzést folytató nappali tagozatos hallgatója volt. É.-nek 2010. január 24. napján L. H., E.-nek 2010. február 17. napján Zs. nevű gyermeke született. A gyermekek családi jogállása rendezett. A nagykorú gyermekek nem élnek sem házastársi, sem élettársi kapcsolatban, kiskorú gyermekeikkel együtt az alperessel és annak élettársával élnek közös háztartásban. A gyermekek után egyenként 25.650 forint gyesben és 12.200 forint családi pótlékban részesülnek, egyéb jövedelmük nincs. A 2009/2010. tanév első félévében mindketten szüneteltették nappali tagozatos tanulmányaikat, ún. passzív félévet töltöttek. Ezzel párhuzamosan É. az **E. E. K.** Főiskola Természettudományi Kar biológia szakán költségtérítéses levelező, E. a Gazdasági - és Társadalomtudományi Kar idegenforgalmi költségtérítéses szakmenedzser szakán nappali tagozatos tanulmányokat folytatott. É. a **M.** Egyetemen és az **E.** Főiskolán is lezárta a 2009/2010-es tanév II. félévét. E. a **M.** Egyetemen egyéni tanrendben folytatta tanulmányait, az **E.** Főiskolán hallgatói jogviszonya szünetelt, ún. passzív félévet töltött, mert a félévi költségtérítést nem tudta befizetni. A 2010/2011. tanév első félévében É. hallgatói jogviszonya a **M.** Egyetemen passzív, az **E.** Főiskolán aktív volt. E. hallgatói jogviszonya a **M.** Egyetemen nappali tagozaton aktív volt, az **E.** Főiskolán tanulmányait szüneteltette, az előző szemeszterhez hasonlóan ún. passzív félévet töltött. A 2010/2011. tanév második félévében É. a **M.** Egyetemen tanulmányait szüneteltette, ún. passzív félévet töltött, az **E.** Főiskolán levelező tagozaton 2011. júniusában biológia „Bsc” szakon tanulmányait befejezte és biológus szakképesítést szerzett. E. a **M.** Egyetemen, nappali tagozaton folytatta tanulmányait, szakképesítéssel nem rendelkezik. A felperes a gyermektartásdíjat munkáltatói letiltással teljesíti. A tartásdíjon felül a gyermekek eltartásához más módon nem járul hozzá. 2009 óta egyik gyermekkel sem tart kapcsolatot.

A felperes keresetében mindkét gyermek után 2009. június 30. napjával tartásdíj fizetési kötelezettségének megszüntetését kérte. Keresetét arra alapította, hogy a gyermekek 2009 júniusában felsőfokú tanulmányaikat befejezhatték volna és szakképesítést szerezhettek volna, ezért további tartásra nem jogosultak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy É. a mesterfokozat megszerzése céljából még folytatja tanulmányait, E. szakképesítéssel még nem rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesnek az É. utónevű gyermek után fennálló gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét 2011. június 30. napjával megszüntette. Ítéletének indokolása szerint mindkét nagykorú gyermek 2009. júniusát követően életpályára előkészítő szakképzettség megszerzéséhez szükséges olyan főiskolai vagy egyetemi tanulmányokat folytatott, amelyek folytán eltartásra

jogosultak voltak. A jogvita elbírálása szempontjából szükségtelennek tartotta annak vizsgálatát, hogy a gyermekek tanulmányi kötelezettségüknek miként tettek eleget és milyen tanulmányi eredményt értek el. A nagykorú gyermekek tartásra való érdemtelenége körében kiemelte, hogy a felperes és a gyermekek egymás iránt tanúsított kölcsönösen felróható magatartása miatt a gyermekek tartásra való érdemtelenységét nem lehet megállapítani.

Az ítélet ellen mindkét peres fél terjesztett elő fellebbezést. A felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására irányult, kérte, hogy a törvényszék mindkét gyermek vonatkozásában 2009. június 30. napjával szüntesse meg a tartásdíj fizetési kötelezettségét. Indokként előadta, hogy a gyermekek elvárható idő alatt felsőfokú tanulmányaikat nem fejezték be, és a levelező oktatás keretében folytatott tanulmányokra, a passzív hallgatói jogviszonyra sem jár tartásdíj.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására irányult a tekintetben, hogy az É. utónevű gyermek esetében a tartásdíj fizetési kötelezettség megszüntetésére a nyári szünet végeztével, 2011. augusztus 31. napjával kerüljön sor.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és az 1985. április 23-án született É. utónevű gyermek vonatkozásában a felperest terhelő gyermektartásdíj fizetési kötelezettséget 2011. augusztus 31. napjával szüntette meg. Ítéletének indokolásában a következetes bírói gyakorlatra figyelemmel rámutatott, hogy minimális pihenést követően is időnek kell eltelni ahhoz, hogy a nagykorú gyermek megkapja az első jövedelmét. Az E. utónevű gyermek vonatkozásában megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes és okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást és egyetértett az elsőfokú bíróságnak az abból levont jogszerű következtetésével is, azzal a pontosítással, hogy a nagykorú gyermekek tanulmányi eredménye adott esetben figyelembe vehető.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását, és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, másodlagosan az első- és a másodfokú határozatok hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Anyagi jogszabálysértésként a Csjt. 60. § (3) bekezdésében, 63. § (1) bekezdésében, 66. § (3) bekezdésében, 69. § (1) bekezdésében és 69/C. §-ában foglaltak megsértésére hivatkozott. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem a nagykorú gyermek tartására és általában a rokонтartásra vonatkozó szabályok alapján vizsgálták a tartásra való rászorultság

kritériumait. Nem vizsgálták a nagykorú gyermekek érdemtelenységét, nem tárták fel a szülők jövedelmi-vagyoni viszonyait, a gyermekek saját jövedelmét és vagyonát. Nem hívták fel a figyelmét a nagykorú gyermekeknek arra, hogy a kötelezett választása szerint pénzben és természetben is nyújthat tartást. Hivatkozott arra, hogy mindkét gyermek lakásingatlant kapott az alperestől, akinek több forrásból származó vállalkozói jövedelme van.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását. Álláspontja szerint a nagykorú gyermekek az elvárható módon, legjobb tudásuk szerint tanultak, és tanulmányaik folyamatosnak tekinthetők, hiszen minden félévet külön igazoltak.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A tanulmányait folytató nagykorú gyermek tartási igényének elbírálásakor irányadó, a Csjt. 60. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásához a leglényegesebb szempontokat a Legfelsőbb Bíróság többször módosított XXIX. számú Polgári Elvi Döntése tartalmazza. Az ebben foglalt iránymutatások alapján az eljáró bíróságoknak gondosan vizsgálniuk kell az alábbi körülményeket:

- a nagykorú gyermek tanulmányainak szükségességét, ezzel összefüggésben a gyermek rászorultságát,
- a tanulmányok folytatásának folyamatosságát, ami egyben az alkalmasság vizsgálatát is felveti,
- a nagykorú gyermekkel szembeni elvárások, elsősorban az érdemtelenység fennállását.

A nagykorú gyermek tanulmányainak szükségessége, ezzel összefüggésben a gyermek rászorultsága kapcsán a Kúria már számos eseti döntésében rámutatott, hogy a továbbtanulásnak számos olyan új formája jött létre az elmúlt évtizedekben, melynek kapcsán jelentősége van annak, hogy a továbbtanuló gyermek a felsőoktatási intézményben az egymásra épülő egységes alap- és mesterképzéseket megszerezze, vagy felsőfokú szakképzésben, illetőleg doktori képzésben vegyen részt. Az ítélkezési gyakorlat egységes abban, hogy életpályára felkészítő szükséges tanulmányoknak minősülnek az alap- és mesterképzések, illetve a felsőfokú szakképzések, mert ezek elengedhetetlenül szükségesek a választott pályán való elhelyezkedéshez. Ezért a tanulmányoknak erre az időszakára a nagykorú gyermek a tartásdíjra igényt tarthat, amennyiben arra rászorul. Jelen esetben helytállóan állapították meg a bíróságok, hogy a perbeli nagykorú gyermekek egymásra épülő, a magasabb szintű munkakörök betöltése, jobb anyagi feltételek mellett való elhelyezkedés tekintetében egymást jól kiegészítő, több intézményben végzett felsőfokú tanulmányai életpályára előkészítő szükséges tanulmányoknak minősülnek (BH. 1990. 104.), és szakképesítés hiányában E. rászorultsága a továbbiakban is fennáll,

mert körülményei folytán nem várható el, hogy a tanulás mellett önálló jövedelemszerző tevékenységet folytasson, és olyan vagyonnal sem rendelkezik, amely miatt ne szorulna tartásra (BH 1997.27., BH 1998.386.).

A szükséges tanulmányok folytatása szempontjából a tanulmányok folyamatos végzésének van jelentősége, és vizsgálandó, hogy a hosszabb megszakításnak mi volt az indoka, a nagykorú gyermek életpályája a kieső időben hogyan alakult. Jelen esetben az eljáró bíróságok helyes álláspontra jutottak, amikor nem tekintették a szükséges tanulmányok felróható megszakításának, hogy mindkét nagykorú gyermek szült és azt sem, hogy E.-nek két passzív félév után hallgatói jogviszonya azért szűnt meg, mert a költségtérítést nem tudta fizetni. A Kúria rámutat arra is, hogy a kötelezett tartási kötelezettsége a tanulmányok megszakítása alatt és abban az esetben szünetel, ha a megszakítás ideje alatt a gyermek megélhetése biztosítva vagy arról maga képes gondoskodni, ami jelen esetben nem áll fenn.

Az érdemtelenség kapcsán a Kúria kiemeli, hogy a nagykorú gyermek érdemtelenségét a szülővel szemben tanúsított, súlyosan kifogásolható magatartás miatt lehet megállapítani. A peradatok szerint a felperes és perbeli gyermekek közötti kapcsolat megromlásában, megszakadásában a szülői közrehatás megállapítható volt, így a nagykorú gyermekek és a különélő szülő kölcsönösen felróható magatartását együttesen mérlegelve jutottak arra a helytálló következtetésre az eljáró bíróságok, hogy a nagykorú gyermekek terhére nem állapítható meg olyan súlyú magatartás, ami az érdemtelenség jogkövetkezményét vonná maga után (EBH 2007.1609., BH 1995/647., LB Pfv.II.22.894/1998.).

A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok nem jártak el jogszabálysértően, amikor a fent kifejtett szempontok megfelelően alapos vizsgálatával kizárólag az É. utónevű gyermek vonatkozásában szüntették meg a felperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét.

A felperes felülvizsgálati kérelme kapcsán a Kúria megjegyzi az alábbiakat.

A jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206. §-ában írt mérlegelési szabályt, nem mérlegeli felül az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, csupán néhány pontosítással visszautal arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetései is helytállóak (jogerős ítélet 5. oldal).

Nem sértett jogszabályt a jogerős ítélet a rászorultság mértékének a vizsgálata során sem. Az elsőfokú bíróság részletesen vizsgálta a

tényleges szükségleteket, a szülők jövedelmi-vagyoni viszonyait és a gyermekek saját jövedelmét is (elsőfokú ítélet 8-10.old.). Ugyanakkor az ítélkezési gyakorlatban kialakult elvek szerint a szülő tartási kötelezettsége - a nagykorú gyermek rászorultsága ellenére - nem korlátlan ideig áll fenn. E.-től elvárható, hogy szükséges tanulmányait a megadott időn belül befejezze. Együttműködése hiányában korlátozható vagy megszüntethető a szülő tartási kötelezettsége (EBH 2000. 317., BH 2001. 228.).

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem volt eredményes, ezért a pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes felülvizsgálati költségének megfizetésére, figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendeletben foglaltakra.

A per tárgyi költségfeljegyzéses volta folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket - pervesztessége folytán - az 1990. évi XCIII. (Itv.). 74. § (3) bekezdésére tekintettel irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján az alperes köteles viselni.

A le nem rótt eljárási illeték mértékének meghatározása a 2011. évi CLVI. törvénnyel módosított Itv. 50. § (1) bekezdésében foglaltakon alapul.

Budapest, 2013. február 5.

Dr. Kőrös András s.k. a tanács elnöke, dr. Gyengéné dr.Nagy Márta s.k. előadó bíró, dr. Makai Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő